

6^e Jaargang, Nr. 1

15 juli 2007

Agrometeorologische Berichten

Situatie op het einde van juni 2007

Samenvatting

De uitzonderlijk warme temperaturen, sinds de voorbije herfst tot op heden, zorgden ervoor dat de wintergewassen eind juni een groeivoorsprong kenden van 20 tot 30 dagen, al naargelang de regio. De wintergerst wordt geoogst sinds begin juli, terwijl de oogst van de wintertarwe momenteel start. Als de weersomstandigheden tijdens de oogstcampagne wat meezitten, zullen de opbrengsten voor de drie wintergewassen (tarwe, gerst en koolzaad) wellicht het gemiddelde van de voorbij vijf jaren overstijgen. Voor de zomergewassen (maïs, suikerbieten, aardappelen en vlas) is het nog te vroeg voor opbrengstramingen.

Doelstelling en methodiek

Deze berichten geven een overzicht van de weersgesteldheid in de voorbije periode en een oogstraming voor de voornaamste landbouwgewassen op regionaal en nationaal vlak. Naast de normale 'trend' afgeleid uit de officieel gerapporteerde opbrengsten van de voorbije 20 jaren, worden voor elke combinatie (teelt/gebied) drie indicatoren berekend op basis van de weersgegevens, de simulaties van het B-CGMS gewasgroeimodel en de satellietbeelden van SPOT-VEGETATION (tendaagse composieten met een spatiale resolutie van 1 km). Daarbij wordt enkel de informatie benut die momenteel al beschikbaar is (januari-heden). Met de data van de voorbije jaren wordt het regressieverband opgespoord tussen de finale oogstopbrengst (Y) en de indicatoren (X_i). De gevonden relaties worden dan, per landbouwregio en teelt, toegepast op de indicatoren van het huidige jaar, ter schatting van de oogstopbrengst. De nationale cijfers zijn afgeleid uit de regionale ramingen met de arealen als wegingsfactor. Meer informatie en voorgaande Agrometeorologische Berichten zijn te vinden op <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>.

Bronnen

De weersgegevens zijn afkomstig van het Koninklijk Meteorologisch Instituut (<http://www.meteo.be>). De regionale opbrengsten en arealen van de voorbije jaren werden geleverd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (<http://www.statbel.fgov.be>). Andere bronnen: Landbouwleven (<http://www.landbouwleven.be>), Koninklijk Belgisch Instituut tot Verbetering van de Biet (<http://www.kbivb.be>) en CADCO-Gembloux (<http://www.cadcoasbl.be>).

Contacten

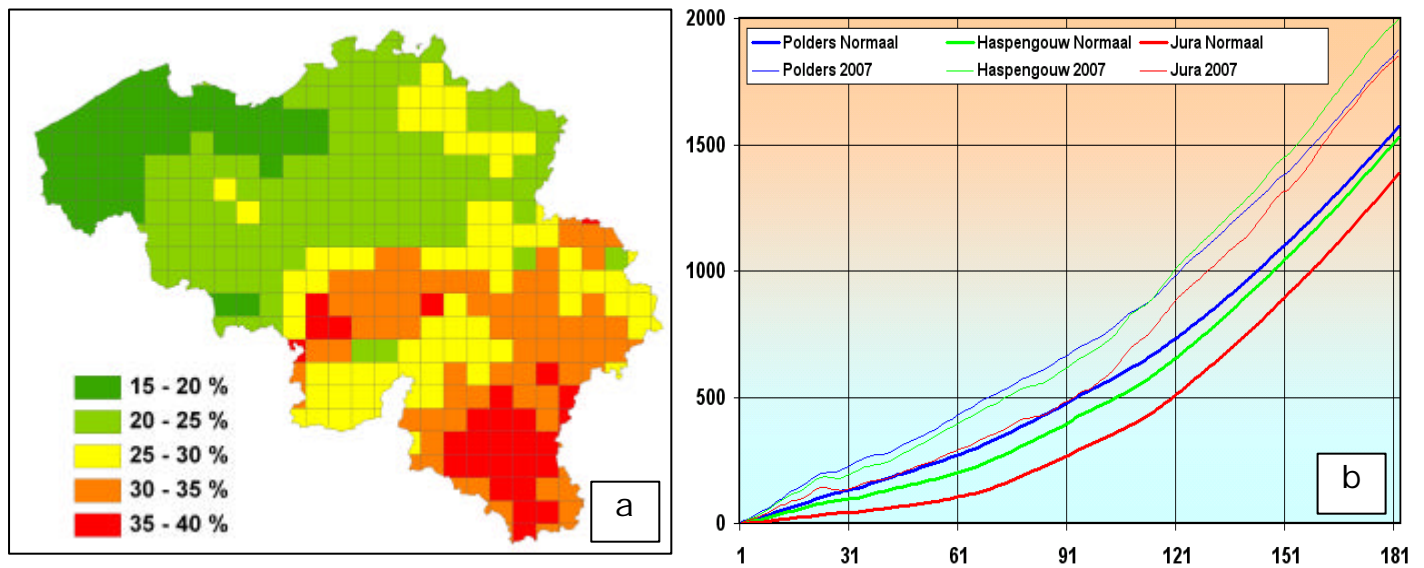
Université de Liège Département des Sciences et Gestion de l'Environnement (Ulg, Liège)	Bernard Tychon Virginie Schyns Antoine Denis	bernard.tychon@ulg.ac.be virginie.schyns@ulg.ac.be antoine.denis@ulg.ac.be
Centre Wallon de Recherches Agronomiques (CRA-W, Gembloux)	Robert Oger Yannick Curnel	oger@cra.wallonie.be curnel@cra.wallonie.be
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO-TAP, Mol)	Isabelle Piccard Peter Viaene Herman Eerens	isabelle.piccard@vito.be peter.viaene@vito.be herman.eerens@vito.be

Datum van de volgende berichten: *Eind augustus 2007*

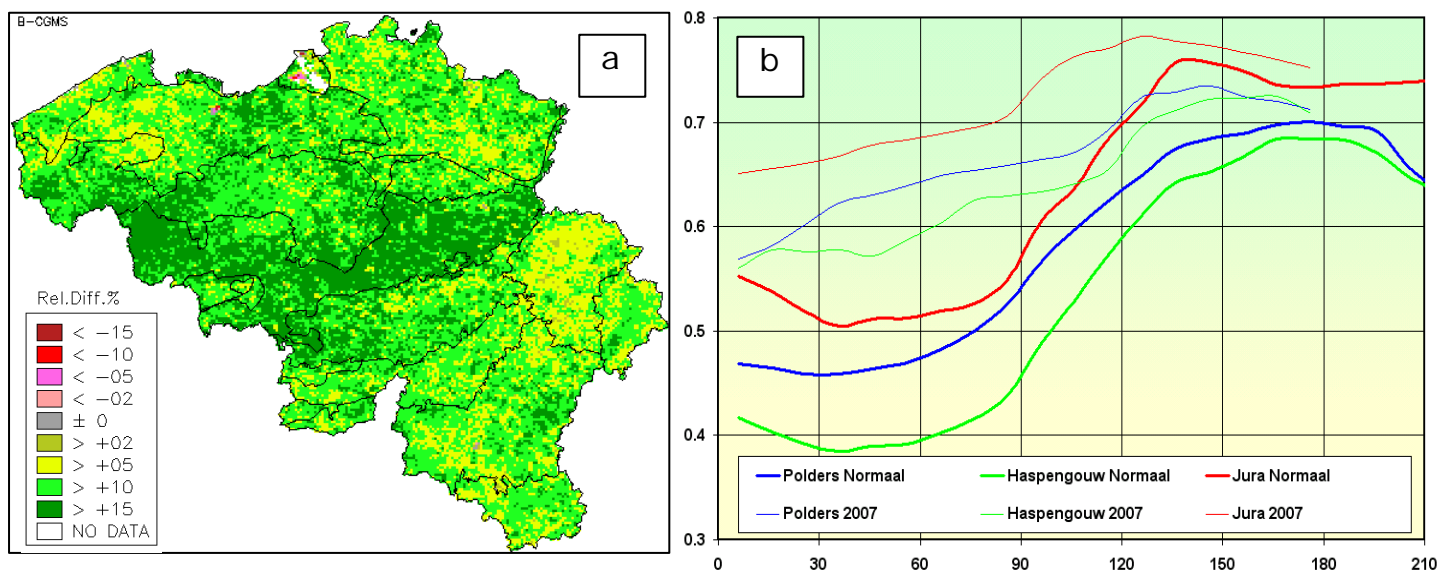
De weersgesteldheid

Het groeiseizoen 2006-2007 werd gekenmerkt door uitzonderlijk hoge temperaturen. Tijdens de drie seizoenen (herfst 2006, winter en lente 2007) werden de historische records telkenmale gebroken (KMI-persbericht van 8 juni 2007). In juni bleef de temperatuur uitzonderlijk hoog en pas tijdens de derde dekade zakte hij terug tot op een normaal peil. Volgens figuur 1 kent de temperatuursom (graaddagen sinds januari) in 2007 inderdaad een opmerkelijke voorsprong ten opzichte van de normaal. Deze voorsprong neemt duidelijk toe met de afstand tot de kust, en varieert van 325 voor de Polders tot 500 voor de Jurastreek. In samenhang met de hoge instralingswaarden, zorgden deze uitzonderlijke temperaturen ook voor een aanzienlijke voorsprong in het ontwikkelingsstadium van de gewassen, met name van twee à drie dekades.

Wat de neerslag betreft, werd de relatief natte winter opgevolgd door een droge lente waarbij er in april - afgezien van enkele lokale onweders - op de meeste plaatsen geen druppel regen viel. In juni was de regenval volgens het KMI dan weer "zeer abnormaal hoog", vermits de maandelijkse neerslagsom op vele plaatsen hoger lag dan 100 mm.

Figuur 1 - [a] Relatief verschil (in %) van de temperatuursom (basis 0°C) van begin januari tot einde juni 2007 ten opzichte van het gemiddelde van de jaren 1988-2006. [b] Verloop van de temperatuursom (in graaddagen) sinds 1 januari voor drie landbouwregio's (dunne lijnen: waarden voor 2007 - dikke lijnen: gemiddelde).

Figuur 2 – Algemene toestand van de vegetatie afgeleid uit 10-daagse beelden van SPOT-VEGETATION (NDVI=Normalized Difference Vegetation Index). [a] Relatief verschil (%) van de NDVI in de periode maart-juni 2007 ten opzichte van het gemiddelde over de voorgaande jaren (1998-2006). [b] Evolutie van de NDVI voor dezelfde drie landbouwregio's als in figuur 1b.

Begin juli werd ten slotte teruggekeerd naar de "normale" situatie. Kortom, het huidige groeiseizoen kende nauwelijks of geen problemen inzake droogtestress, tenzij misschien voor een deel van de zaaingen in april. Vermelden we tenslotte nog dat de neerslagfrequentie en de relatief hoge luchtvochtigheid in het begin van juli niet erg gunstig waren voor de afrijping der granen en voor de oogst van de wintergewassen.

Observaties vanuit de ruimte

De tijdsreeksen van 10-daagse satellietbeelden (figuur 2) bevestigen grotendeels de voorgaande stellingen: dit jaar lag de densiteit van de vegetatie hoger dan normaal en de groeicurve culmineerde vroeger dan in de voorgaande jaren. De oorzaken zijn andermaal de uiterst zachte winter en het warme en zonnige voorjaar.

Overzicht der gewassen: huidige toestand en oogstraming

Tabel 1 toont de oogstvoorspellingen voor de drie wintergewassen in de 13 landbouwstroken en het land in z'n geheel. Hieronder volgt een nadere bespreking:

- **Wintertarwe:** Afgezien van de groei in de Ardennen (+4.8%) lijkt er weinig verandering in de opbrengsten ten opzichte van het gemiddelde van de voorbij vijf jaren. Nadere analyse wijst toch op een gevoelige verbetering ten opzichte van de voorbij twee jaren, en vooral ten aanzien van 2006, toen er geoogst moest worden onder barre omstandigheden. Gezien het gunstige weersverloop in 2007 is de wintertarwe momenteel reeds grotendeels afgerijpt. Als het weer het enigszins toelaat, worden de oogsten dus al vanaf nu aangevat.
- **Wintergerst:** De oogst werd begin juli opgestart maar bemoeilijkt en vertraagd door de veelvuldige regenvlagen. De opbrengstverwachtingen lijken al bij al vrij gunstig. Vergeleken met de twee voorgaande jaren (vooral 2005) is er echter een lichte achteruitgang, bijzonder in het weidegebied van de Fagnes.
- **Winterkoolzaad:** De toestand is vergelijkbaar met die van de wintergerst. De oogst werd gestart begin juli maar belemmerd door de regen. Voor 2007 liggen de oogstverwachtingen iets hoger dan voor het gemiddelde van de voorbije vijf jaren, maar toch lager dan in 2005.

Tabel 1 – Oogstramingen per landbouwregio voor de wintergranen en winterkoolzaad in 2007, en vergelijking met de gemiddelde opbrengst (μ) over de jaren 2002-2006 volgens de cijfers van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS). Relatief verschil $RV\% = 100 \cdot (2007 - \mu) / \mu$.

Landbouw-Regio	Wintertarwe			Wintergerst			Winterkoolzaad		
	2002-2006 NIS	2007 raming	RV	2002-2006 NIS	2007 raming	RV	2002-2006 NIS	2007 raming	RV
	100 kg/ha	100 kg/ha	%	100 kg/ha	100 kg/ha	%	100 kg/ha	100 kg/ha	%
Duinen & Polders	89.5	88.9	-0.6	80.3	82.3	+2.4	-	-	-
Vlaamse Zandstreek	80.6	81.9	+1.6	68.4	73.2	+7.1	36.8	37.7	+2.6
Kempen	72.9	72.6	-0.4	57.9	60.1	+3.7	36.7	39.1	+6.7
Zandleemstreek	85.6	86.7	+1.3	76.8	81.5	+6.1	32.2	34.0	+5.6
Leemstreek	88.2	90.3	+2.4	82.2	84.2	+2.5	40.2	42.1	+4.7
Henegouwse Kempen	83.0	82.1	-1.0	79.6	82.1	+3.2	-	-	-
Condroz	83.4	84.4	+1.2	78.0	78.6	+0.8	38.9	39.7	+2.1
Weidestreek	86.8	88.3	+1.7	77.4	80.9	+4.4	40.4	42.3	+4.6
Weidestreek (Fagne)	74.8	74.7	-0.1	68.5	69.6	+1.5	33.9	33.9	+0.1
Famenne	72.2	71.8	-0.5	70.3	71.5	+1.7	36.1	36.1	± 0.0
Ardennen	69.9	73.2	+4.8	59.6	59.2	-0.7	34.8	34.6	-0.7
Jurastreek	63.6	64.8	+1.8	59.0	58.8	-0.4	35.2	36.9	+5.1
BELGIË	86.1	87.4	+1.5	78.3	79.9	+2.0	38.2	39.1	+2.4